

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ – МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ КАНАДИ

У статті викладено сутність та особливості інноваційних процесів і технологій професійної підготовки викладачів іноземних мов в університетах Канади, розкрито роль відповідних педагогічних структур і головних компонентів.

Ключові слова: викладач іноземних мов, навчальний центр.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає у тому, що соціальний і економічний розвиток багатонаціональної Канади у ХХІ сторіччі як провідної і демократичної держави залежить від того, які кваліфікації будуть мати фахівці з іноземних мов, а тому в системах професійної освіти Канади активно створюються навчальні середовища, які передбачають вивчення іноземних мов із застосуванням комп'ютерних технологій на всіх етапах навчального процесу, щоб підготувати найкращих професіоналів. Педагогічний досвід Канади (об'єктивно зазначимо, як позитивний, так і негативний) з професійного навчання студентів як майбутніх викладачів іноземних мов, на нашу думку, стане цінним для нас в осмисленні й творчому застосуванні прогресивних ідей у освітній практиці України.

Аналіз науково-педагогічної інформації висвітлив нову тенденцію останнього десятиліття стосовно аспектів підвищення якості освіти викладачів іноземних мов в університетах Канади, пов'язану з ефективним функціонуванням навчальних центрів з іноземних мов [1-4].

Проаналізуємо, наприклад, діяльність Центру сучасних мов (ЦСМ) (Modern Language Centre (MLC) провідного університету Канади – університету Торонто (University of Toronto), який надає широкий спектр освітніх послуг з іноземних мов, відповідає на теоретичні та практичні запити стосовно навчання іноземних мов та підготовки викладачів, особливо, з прошарків національних меншин. З часу заснування Центру (1968 р.) якість та палітра курикулумів та навчальних програм, а також дослідницьких проектів у галузях розвитку освіти і навчання чужоземних мов і культур отримали у Канаді національне та міжнародне визнання.

Діяльність викладачів Центру зосереджена на розробці оригінальних навчальних програм, особливо стосовно англійської та французької мов як державних та других мов, а також мов корінних народів Канади. Особливою є освітня політика стосовно навчання іноземних мов, яка відбиває прогресивні тенденції у методології навчання мовних культур, особливо у питаннях білінгвізму (англо-французькому), мультилінгвізму та культурної диверсифікації, що підвищує вагомість навчання у Центрі сучасних мов.

З позицій дидактики важливими для нас є особливості програм навчання французької мови, яка є не тільки офіційною мовою Канади як англійська, але й однією з основних мов світу. Програми навчання студентів – майбутніх викладачів цієї мови різнопланові і гнучкі, з поглибленим вивченням французької мови та екзаменуванням курсів, пов'язаних з різними мовними і культурними пластами. Набуті студентами знання та навички лягають в основу їх подальшої викладацької кар'єри або кар'єри перекладача, публіциста, журналіста, державного службовця та ін. На ринку праці Канади володіння французькою мовою є цінним надбанням, яке підсилює професійні якості, та надає суттєвих кар'єрних переваг кожному громадянину.

Кафедра французької мови ЦСМ пропонує студентам інтегровані курси навчання мови із лінгвістикою, літературою, національною культурою та ін.

Зупинимося детальніше на програмі з французької мови (French language) та літератури (Literature), яка передбачає обов'язковий 200-рівневий курс (Literature (FRE) [1;2], котрий «озброює» студентів головним у навчанні іноземних мов – концепціям, методологіям та критичним інструментарієм щодо подальшого самостійного успішного вивчення літератури, аспектів теорії та практики з історії розвитку французької мови та культури відповідно до контекстуальних течій та потреб сьогодення тощо. Більш об'ємний 300-рівневий курс стимулює студентів як майбутніх фахівців з французької мови до пошуку «витоків» та досліджень взаємозв'язку загальних складових дисципліни і других наук, що є головним для 400-рівневого курсу, яким передбачено конкретні наукові дослідження.

Зміст програм 400-рівневого курсу є варіативним залежно від наукових уподобань викладачів, тому студенти обов'язково ознайомлюються з програмами цього рівня навчання на веб-сайтах Центру та консультуються з різних питань, що будуть вивчатися протягом семестру.

З педагогічної точки зору цікавою є програма з французької лінгвістики (Linguistics (FRE)), яка також поділяється на рівневі курси. Так, наприклад, 200-рівневий курс надає студентам – майбутнім викладачам – можливість проаналізувати (тільки самостійно!) фактори впливу на історичний розвиток французької мови культур та мов інших народів, а 300-рівневий курс поділяє лінгвістику як дисципліну на основні складові та утворюючі компоненти, дослідження яких розкриває сутність лінгвістичного аналізу.

Особливим є 400-рівневий курс з французької лінгвістики, що значно розширює «можливості» лінгвістики у вивченні «нюансів» гармонії звуків та вербальних тонкощів французької мови з минулих до новітніх часів. Цей курс розширює «стандартні межі» (standard form) вивчення французької мови шляхом посилення міждисциплінарних зв'язків (connections are made to other disciplines including second language acquisition).

На нашу думку, з педагогічної точки зору, заслуговує на увагу програма підготовки викладачів іноземних мов, а саме французької як другої мови (French as a Second Language (FSL)), в якій важливим є те, що структуру навчання складено так, що вона має властивість «адаптації» до широкого спектру початкових знань студентів, отриманих раніше, а також специфічних умінь та індивідуальних бажань студентів.

По-перше, у програмі акцентується на важливості поєднаного вивчення письмових та мовних складових як основи для якісного вивчення французької мови.

По-друге, звертається увага студентів, що тільки таке поєднання дає ґрунтовні спеціальні знання з мови, якими має володіти професіонал.

По-третє, кафедра французької мови має право визначати «місце» студента в процесі вивчення курсу відповідно до рівня набутих ним знань і вмінь та рівня лінгвістичної компетенції.

За результатами тестування студентам рекомендують відповідний рівень курсу. Тести розміщують на сайті: www.lang.utoronto.ca/placement/french, а виконання їх є обов'язковим для всіх студентів, які бажають зареєструватися на курси французької мови (FRE or FSL course). Особливим є те, що тест може бути складено тільки один раз, а його результати будуть враховуватися у декількох спробах. Тест треба пройти до початку курсу, а якщо у студента немає комп'ютера, то він звертається за адресою french.placement@utoronto.ca з метою пройти тестування у мультимедійному Центрі університету Торонто. Важливо, що студентам нагадують головну умову – «дублювання навчання на курсах різних рівнів неможливе» (NOT take FSL courses in reverse order).

На наше переконання, важливою ілюстрацією проявів зазначених вимог до навчального процесу є курс з вивчення французької культури (French Cultural Studies (FCS)), а також італійської мови (a similar Major program in Italian studies).

Ключем до стуктурування курсу є Програма з методології вивчення іноземних мов (Program is JFI225Y1) для студентів, які планують бути викладачами іноземних мов з кваліфікаційного рівня «бакалавр». Щоб мати право на участь у цій програмі, студентам треба відповідати спеціальним вимогам з трансферних кредитів «міні» та «максі» програм.

Студентам, які не мають відповідних кредитів з підготовки, треба отримати дозвіл кафедри для навчання курсу з французької мови, літератури та культури.

Проаналізуємо особливості побудови програми з вивчення французької мови та літератури в процесі підготовки викладачів іноземних мов (Specialist program: French Language and Literature (Arts program)).

По-перше, програма має 11 повних курсів (семестрів) навчання або їх аналогів. По-друге, студентам, які не мають рівня FSL221Y1, треба спочатку завершити рівень FSL121Y1, щоб перейти до цієї програми. По-третє, цікавим є те, що ці навчальні рівні студенти мають змогу замінити на будь-який курс вищого рівня (FRE 200+ or 300+ level course), наприклад, з «Історії французької літератури» (History of French Literature) або з «Культури у соціальному контексті» (Cultural and Social Contexts stream: FRE314H1, FRE332H1) та ін. Важливим є те, що студентам треба закінчити рівні FRE240H1, FRE241H1 and FRE344H1 перед тим, щоб перейти до вищого рівня (before taking any FRE 400-level courses) [2].

Якщо студенти планують підвищення наукової компетенції з французької мови, то це можливо на факультеті Faculty of Arts and Science's Language Citation initiative for French, де вони отримають мовну компетенцію за курсом two FSL (courses at the 300 + level (300-рівня), або двох курсів (two FRE courses at the 200+ level with a minimum mark of B-) з мінімальною оцінкою «добре» (B-).

У такому активному навчальному процесі студенти знають, що мовна компетенція не є еквівалентною до мовних «академічних» програм, тому зарахування до програм не є визнанням їх компетенції. З цього приводу звертає увагу зміст курікулумів з лінгвістики та мов для навчання майбутніх викладачів іноземних мов.

По-перше, програма складається з консультацій викладачів кафедри лінгвістики у питаннях вибору мови за компонентами комбінованих програм 13 або 14 курсів чи їх аналогів.

По-друге, мовний компонент має 6 або 7 курсів (аналогів) за другою іноземною мовою, наприклад, французька мова, італійська складаються з 7 курсів (First Year: ITA100Y1/ITA101Y1/ITA102Y1/, (133H1, 134H1)/ITA152Y1), а німецька мова – з 6 курсів (GER100Y1, GER200Y1, GER300Y1, GER400H1).

Отже, формування компетенції майбутніх викладачів французької, а також італійської та німецької мов є професійно збалансованим і послідовним за навчальним обсягом та курсами дисциплін, які наполегливо вивчають студенти (понад чотирьох років).

Проаналізуємо педагогічні особливості змісту програми з дисципліни „Сучасні мови та літератури”, за якою навчаються майбутні фахівці з іноземних мов рівнів „Спеціаліст”.

Привертає увагу те, що ця програма складається з декількох програм, розроблених факультетом іноземних мов. Це дає змогу студентам після закінчення програми отримати сертифікат про завершення комбінованої програми рівня «Спеціаліст» з вивчення двох мов. Зарахування до цієї програми навчання вимагає від студента завершити чотири курси навчання.

З педагогічної точки зору цікавими є вимоги курікулуму Спеціаліста (Specialist Curriculum), за яким студенти вивчають дві іноземні мови. Головна умова: студентам треба мати 14 курсів (по 7 курсів з кожної дисципліни, які вибрав студент), а саме:

- до французької мови (німецька, італійська, португальська, іспанська, російська);
- до німецької мови (французька, італійська, іспанська, російська) та ін.

Цікавим є те, що вивчення української мови як слов'янської поєднується з двома мовами – французькою та німецькою (подробіці викладено у програмі „Слов'янські мови та літератури” (Curriculums Slavic Languages and Literatures Programs) [3, 4]. Мотивацією щодо такого навчання є анонс, в якому підкреслено наступне:

Тисячі років слов'янські народи відігравали важливу роль у розвитку цивілізації та дали людству багато відомих письменників, музикантів, філософів, учених та ін. видатних діячів, у тому числі і для Канади. Українці, які переселилися до Канади, багато зробили для формування строкатої палітри канадської культури, а тому вивчення української мови збагачує кожного освіченого громадянина Канади.

Кафедра „Слов’янські мови та літератури” (The Department of Slavic Languages and Literatures) пропонує студентам широкий спектр курсів з вивчення української, російської, польської, чеської, словацької та ін. мов, літератур, культури та кінематорграфії. В межах цього діапазону слов’янських мов вивчається також лінгвістика. Важливо, що студенти мають змогу вивчати мови за бажанням у відповідних обсягах. При цьому в процесі вивчення іноземних мов акцентується на тому, що навчання відбувається у малих навчальних групах з розгорнутою практикою та поглибленим вивченням літературних матеріалів.

Привертає увагу те, що курси з вивчення літератури та культури слов’янських народів дають студентам змогу самим досліджувати художні, інтелектуальні, соціальні та ін. течії щодо історичного розвитку країн. Цікаво, що оглядові лекції цих курсів відбуваються англійською мовою, а це дає студентам більш глибоке проникнення у сутність чужомовної вербальності та фонетичних нюансів слов’янських мов, особливо української, яка історично вплинула в канадське суспільство.

Важливою для студентів, які вивчають слов’янські мови, є можливість ефективного поєднання своїх прагматичних інтересів з академічною освітою шляхом спеціалізації своїх мовних знань не тільки у гуманітарних та соціологічних сферах, а й у галузях економіки, інформації та ін., які активно розвиваються у державах Східної Європи, у тому числі, Україні.

Студентів, які мають наміри закінчити усю програму, запропоновану кафедрою „Слов’янські мови та літератури” (The Department of Slavic Languages and Literatures), обов’язково просять ознайомитись із змістом всієї програми, перш ніж оформляти документи. Це вимагають і курікулуми із слов’янських мов та літератури (Curriculum Slavic Languages and Literatures Programs) [4].

Проаналізуємо особливості побудови цих курікулумів та аспекти організації навчання за їх змістом.

По-перше, звертає увагу обов’язкова вимога щодо зарахування студентів на навчання за умови закінчення 4-х курсів, але не вимагається мінімум GPA. По-друге, основу навчання складає базова програма – Major program: 6 FCEs or their equivalent, with at least 2 FCEs at the 300+ – level, including 0.5 FCE at the 400-level. По-третє, додатковими є курси з історії та суспільних відносин, які можливо пройти з координаторами програм (consultation with the Undergraduate Coordinator).

Важливо підкреслити те, що студентам для презентації своєї «якісної підготовки» треба освоїти курс 0.5 FCE. З цією метою студенти можуть вибрати будь-який відповідний курс, який розроблено на факультеті мистецтв та науки (гуманітарно-природничий факультет) (the Faculty of Arts and Science). Ці вимоги є додатковими, до вказаних раніше.

Особливо цінним для нашого дослідження є зміст курікулуму з української мови та літератури (Ukrainian Language and Literature (Arts Curriculum)). Всі відповідні консультації з цього курікулуму надає кафедра Слав’янських мов та літератури (Department of Slavic Languages and Literatures). Проаналізуємо Програму для Спеціаліста (Specialist Program).

Спочатку треба зазначити, що програма вимагає від студентів значної фундаментальної підготовки з рівнів 10 FCEs (or their equivalent, with at least 4 FCEs at the 300+-level, including 1 FCE at the 400-level), а також відповідних знань з курсу історії та розвитку суспільних наук в Україні. Важливо для студентів те, що ці курси можуть бути включені в програму на підставі попереднього дозволу координатора (Undergraduate Coordinator).

Має сенс підкреслити важливу обставину того, що Базова програма (Major program) складається з міні-програм (Minor program: 4 FCEs or their equivalent), які надають студентам можливість поступово нарощувати свої знання до рівня 10 FCEs. У цьому процесі студентам треба мати на увазі, що час навчання обмежено програмою (Specialist Program).

Особливістю, на нашу думку, стратегічна концепція навчальної діяльності Факультету гуманітарно-технічної мовної компетенції (Faculty of Arts & Science Language Citation) та кафедри „Слов’янські мови та літератури” (The Department of Slavic Languages and Literatures).

Сутність концепції навчання майбутніх викладачів слов'янських мов полягає у розумінні єдності боснійського, хорватського, чеського, словацького, сербського, польського, російського та українського мовного базису, що вимагає вивчення не однієї мови, а пізнання культури слов'янських народів.

Координатори та викладачі кафедри „Слов'янські мови та літератури” у роботі із студентами наголошують на тому, що вивчення слов'янських мов – складний інтелектуальний процес вивчення особливостей комунікації, наближення до ментальних меж розподілу слов'ян та романо-германців. Доступ до культурних надбань слов'янських народів відкриває перед майбутніми викладачами можливість не тільки вивчати в оригіналах праці видатних діячів науки та культури Східної Європи, але є певною перепусткою до успішного працевлаштування [4].

Ми вважаємо, що навчальна діяльність викладачів кафедри „Слов'янські мови та літератури” у питаннях формування у студентів «мовної компетенції» є значним досягненням на шляху ґрунтовного навчання іноземних мов майбутніми викладачами. Підтвердженням цього є зміст курікулумів та програм навчання, які розпочинаються з вибору доступного курсу навчання. Для цього студентів ретельно тестують координатори з метою проконсультувати бажаючих у тих питаннях, які є проблемними щодо відповідності вимогам базових програм.

Такий підхід підвищує якість професійного навчання майбутніх викладачів іноземних мов та перекладачів тому, що визначає рівні «реальної мовної компетенції» студентів та навчальні програми курсів, які відповідають індивідуальними особливостями кожного студента.

Як приклад, проаналізуємо напрям підготовки студентів, які вивчають південно-слов'янські та східно-слов'янські мови, у якому компетенції та якості мовних знань і умінь визначаються за рівнями, досягнутими студентами під час курсів навчання SLA. Привертає увагу те, що «мовна компетенція» студентів повинна базуватися на значному рівні володіння всіма аспектами мови – не тільки «говоріння», але й усвідомлення специфіки культури мовлення. З цих причин кожен студент коригує свої плани навчання відповідно до своєї компетенції, яка може бути досягнута після завершення курсів з мінімальною оцінкою (B-) (a grade of at least B-) (для нашого розуміння є «добре з мінусом»).

Мовна компетенція з української мови визначається після завершення курсу SLA308Y1 (теж з мінімальною оцінкою (B-)). Студентам слід пам'ятати, що навчання на курсі не є адекватним до визнання їх мовної компетенції за академічною програмою, а тому зарахування на курс не гарантує отримання мінімальної оцінки. Треба обов'язково успішно навчатися та отримати відповідні оцінки на тестуванні, особливо за випускними програмами.

Це підтверджує курікулум освітньої програми з другої іноземної мови (Programs & Admission. Graduate programs. CURRICULUM Second Language Education Program (SLE) [4]. Ця програма концентрується на курікулумі з навчання, у якому визначається політика в освіті Канади стосовно другої іноземної мови, особливо мов національних меншин (у відношенні до мов англійської та французької), а також кластером, включаючи методики вивчення мов, організацію аудиторної навчальної роботи, планування навчальної діяльності студентів, технологій оцінювання їх роботи та набутої компетенції, питання щодо розвитку білінгвізму, мультілінгвізму, культурної диверсифікації у сучасному визнанні пріоритетів освіти.

Навчання за програмою передбачає отримання 4-х ступенів (four degrees: the M.Ed., M.A., Ph.D. and Ed.D). M.Ed. – Master of Education (магістр педагогіки); M.A. – Master of Arts (магістр гуманітарних наук); Ph.D. – Doctor of Philosophy (доктор філософії); Ed.D – Doctor of Education (доктор педагогіки).

Програми з навчання іноземних мов тісно пов'язані з дослідженнями «Центру сучасних мов» (Modern Language Centre), більше частина яких виконується на факультеті (Faculty of Arts & Science Language Citation). Інформацію щодо умов навчання викладено на веб-сайті. Усі претенденти повинні звернутися до OISE/UT за інформацією щодо правил реєстрації, надання резюме, викласти мотиви, які призвели до бажання навчатися за відповідною програмою, вказати свою попередню кваліфікацію та професійний досвід.

Важливо зазначити, що з педагогічної точки зору ця процедура дозволяє кожному студенту індивідуально проаналізувати свої бажання та наявні можливості до вивчення іноземних мов, а також переконатися у щирості свого бажання стати викладачем або науковцем з прогресивним поглядом на майбутнє кар'єрне зростання (future career goals).

Слід підкреслити, що для всіх програм SLE (освіти із слов'янських мов) студентам треба здолати як мінімум 4 напівкурси в межах програми SLE. Інші курси можуть бути включені у програми Кафедри курікулумів, навчання та вивчення (Department of Curriculum, Teaching, and Learning); кафедр OISE/UT (лінгвістики, антропології та інших мов) в Університеті Торонто.

Для нашого дослідження має сенс розширено проаналізувати організацію навчального процесу з отримання ступеня магістра педагогіки (Master of Education) з іноземних мов.

По-перше, претенденти на отримання ступеня магістра з педагогіки приймаються відповідно до загальних правил SGS за умови 4-річного навчання в Університеті Торонто та отримання ступеня бакалавра (bachelor's degree) або аналогів визнаних університетів із загальним балом не меншим B (mid-B or better in the final year) на випускному курсі.

По-друге, випускники бакалаврських програм отримують сертифікат (teacher-B certification) викладача іноземної мови, а потім ще один рік набираються професійного досвіду на практиці для подальшого кар'єрного зростання на ступінь магістра.

По-третє, усім претендентам треба надати резюме (résumé) та викласти причини бажання щодо навчання за програмою магістра, висвітлити набуту кваліфікацію, мовні та загальні компетенції, професійний та дослідницький досвід, схильність до наукових досліджень та самостійного пошуку.

Програма підготовки магістрів педагогіки (M.Ed.) складається з 10 напівкурсів в межах програми (SLE program). З них 2 напівкурси треба вибрати з рекомендованного переліку, зокрема: «Основи білінгвістики та мультикультурної освіти» (CTL3000H Foundations of Bilingual and Multicultural Education); «Методологія навчання другої мови» (CTL3002H Second Language Teaching Methodologies); «Курікулум другої мови: планування, організація, навчання» (CTL3003H Planning and Organizing the Second Language Curriculum).

Треба зазначити, що реалізація програми M.Ed. можлива в денній та вечірній формах навчання. Курс навчання на здобуття ступеня магістра педагогіки триває 6 календарних років з моменту зарахування до Університету Торонто (six calendar years from first enrollment) (See the OISE/UT Graduate Admissions for other admission and program requirements).

Особливо цінним для нашого дослідження є зміст Курікулуму (Curriculum Studies & Teacher Development Program) з підготовки викладачів іноземних мов за програмами на здобуття ступенів магістрів та докторів університету Торонто (Program of study leads to University of Toronto M.Ed., M.A., Ed.D., and Ph.D. degrees) [4].

Як певне педагогічне «ноу-хау» цих програм є наведені відповіді на комплекс фундаментальних освітянських запитань: «Як слід навчати? Чому? Яким чином? У яких аспектах?» Головними компонентами відповіді є: предмет навчання – іноземна мова – це «рухливе джерело чужомовної культури»; навчання – процес активної діяльності студентів, викладачів та членів суспільства; розширене розуміння поняття «навчання іноземних мов» у контексті педагогічних, соціальних, політичних та економічних трансформацій, звернених на покращення якості життя не тільки у Канаді, а й у світі. Пропозиції курікулуму щодо наукових пошуків та досліджень, які студенти мають змогу виконати у межах курсів, відбивають реальний стан диверсифікації науково-педагогічних інтересів факультету у різних сферах навчальної та соціальної діяльності.

Підтвердженням цього є комплексна програма у сфері наукових досліджень CSTD (Program – Research Areas). Звертає увагу лаконічна побудова куррікулумів, зокрема:

- Курікулум: теорія, перспективи та контекст (змістовна частина) (Curriculum: Theories, Perspectives and Contexts);

- Курікулум: предмет вивчення та процес навчання для різного складу студентства (Curriculum Subject Matter and Teaching/Learning Processes; Diverse Student Populations and Curriculum Equity);
- Програма «Дослідницькі інтереси факультету» (CSTD Program – Faculty / Research Interests);
- Програма «Наукові ступені» (CSTD Program – Degrees) та ін.

Важливим у програмі є блок програмних іспитів з компетенцій, зокрема, «Екзамен з компетенції читання» (Comprehensive Exam Reading References).

Для претендентів на ступінь доктора визначено:

- програму критеріїв письма (CSTD Program – Tips for Doctoral Applications. Examples and Criteria for submitting a sample of writing);
- програму з методів досліджень (CSTD Program – Research Methods Courses);
- програму науково-дослідницької сфери (CSTD Program – Research Areas) та ін.
- Змістовним є курікулум та програма з удосконалення методик навчання іноземних мов та критеріїв оцінювання досягнутих професійних якостей і компетенцій, а саме:
 - освітня та регіональна політика, тенденції реформ (District Policy, Environments, Change and Reform);
 - професійна освіта викладача (вчителя) як прогресивного суб'єкта (Teacher Professional Learning, Teachers as Change Agents);
 - діяльність викладача (вчителя) іноземних мов через призму життєвих установок, вірувань та загальних знань (Teachers' Work: Lives, Narratives, Beliefs and Knowledge);
 - освітня траєкторія формування професіоналізму майбутнього викладача (вчителя), його уявлення та духовність (Holistic Education, Imagination, and Spirituality);
 - феміністичні та ексцентричні теорії в освіті (Feminist and/or Queer Theories in Education);
 - культура та теорія критики у освіті (Cultural Studies and Critical Theory in Education);
 - діалогічні та соціально-конструктивні підходи у курікулумі професійного навчання (Dialogic and Social Constructivist Approaches to Curriculum);
 - освіту позашкільних закладах (Education in Non-school Settings);
 - дистанційна освіта та навчання в режимі он-лайн (Distance Education and On-line Learning Environments);
 - сучасні електронно-інформаційні технології навчання, медіа-технології знань та знання у сфері інновацій (Knowledge Media/Technology, Knowledge Building and Innovation);
 - освіта поза-школою та освіта дорослого населення (Education in Non-school and Adult Settings);
 - порівняльна освіта та освіта у міжнародних закладах (Comparative Education and Education in International Settings);

Висновки. На нашу думку, особливу увагу треба звернути на побудову курікулумів з предметів навчання та процеси формування (Curriculum: Subject Matter and Teaching/Learning Processes) професійного рівня майбутнього викладача іноземних мов – педагога-професіонала за таким підходом, відпрацьованим в університетах Канади:

- вирішення проблем у навчальній діяльності студента або викладача з позицій критичних міркувань щодо навчального процесу (Student and/or Teacher Problem Solving and Critical Thinking);
- гуманістична та естетична складові освіти (Arts and Aesthetic Education)) викладачів іноземних мов тощо.

Привертає увагу інноваційний зміст веб-сайтів з навчання другої іноземної мови (SECOND LANGUAGE EDUCATION ON THE WEB), в якому викладено сутність керівництва навчальним процесом Центру мов (Modern Language Centre Canadian Education on the Web) [4], застосування джерел інформації та послуг з навчання іноземних сайтів університетів Канади тощо. Тематичні навчальні сайти ознайомлюють студентів з основами мовної теорії, практикою навчання мов, культур та ін. Типовий зміст програм охоплює такі напрями:

- англійська як друга мова (English as a Second Language (ESL));
- французька як друга мова (French as a Second Language (FSL));
- інші мови (Other Languages and Multiple Languages);
- аспекти лінгвістики (Applied Linguistics);
- комп'ютерне забезпечення вивчення іноземних мов (Computer Assisted Language Learning (CALL));
- тестування у процесі навчання іноземних мов (Testing) та ін.

Література:

1. **Teacher Education** and Resources: – Режим доступу: <http://www.tesl-ej.org/wordpress/>
2. **Daniel J. Mills**. English Creative Technogogy: Media Articles & Reviews, 2009. – 238 p.
3. **Gordon, Ronny & David Stillman**. The Big Red Book of Spanish Verbs: 555 Fully Conjugated Verbs (for Beginning and Intermediate Learners). Toronto: McGraw Hill, 2002. – 129 p.
4. **University of Toronto**. – Режим доступу: www.utoronto.ca.

Е.А. Русанова

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ-БАКАЛАВРОВ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В ВЕДУЩИХ УНИВЕРСИТЕТАХ КАНАДЫ

В статье изложена сущность и особенности инновационных процессов и технологий профессиональной подготовки преподавателей иностранных языков в университетах Канады, раскрыта роль соответствующих педагогических структур.

Ключевые слова: преподаватель иностранных языков, научной центр.

О.О. Rousanova

FEATURES Of PREPARATION Of TEACHERS-Bachelors Of FOREIGN LANGUAGES In LEADING UNIVERSITIES Of CANADA

In the article the essence and features of innovative processes and technologies of professional is laid out pilgotovci teachers of foreign languages in the universities of Canada, the role of the proper pedagogical structures is exposed and main component.

Key words: teacher of foreign languages, research center.

